

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 296/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa ■■■■■ ■■■■■, ■■■■■ ■■■■■, zastúpeného advokátom JUDr. Václavom Sosnom, Námestie slobody 2, Skalica, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/33/2018-111 z 11. marca 2020 a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Asan/17/2020 z 26. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušenie napadnutých rozhodnutí, vrátenie vecí na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“) prvostupňovým rozhodnutím zo 4. júla 2017 uložil sťažovateľovi pokutu 7 000 eur za správny delikt podľa § 149 ods. 2 písm. i) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 28. februára 2015 (ďalej len „zákon č. 25/2006 Z. z.“) spáchaný tým, že v rámci postupu zadávania podlimitnej zákazky na uskutočnenie stavebných prác s predmetom zákazky „*Úprava a výsadba bastiónov*“, pri ktorej bola výzva na predkladanie ponúk zverejnená vo Vestníku verejného obstarávania 27. marca 2014, sťažovateľ nevyhodnotil ako konflikt záujmov: (i) vzťah blízkej osoby podľa § 116 Občianskeho zákonníka, (ii) majetkové prepojenie a vzájomný

hospodársky prospech v podobe podielového spoluvlastníctva viacerých nehnuteľností, podielu na základnom imaní obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], a v podobe užívania motorového vozidla zn. MERCEDES, medzi štatutárnym orgánom sťažovateľa – primátorom [REDAKOVANÉ] a konateľom a zároveň spoločníkom úspešného uchádzača [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], čím sťažovateľ porušil princíp transparentnosti a medzi uvedeným porušením a vyhodnotením ponúk je priama príčinná súvislosť, keďže spoločnosť [REDAKOVANÉ] bola následne v danom verejnom obstarávaní vyhodnotená ako úspešný uchádzač, s ktorým sťažovateľ uzatvoril 26. mája 2014 zmluvu o dielo.

3. Predseda úradu rozhodnutím z 30. novembra 2017 rozklad podaný sťažovateľom proti prvostupňovému rozhodnutiu zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil.

4. Sťažovateľ podal správnu žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia oboch administratívnych rozhodnutí. Argumentoval v nej, že objektivita a transparentnosť verejného obstarávania boli zabezpečené tým, že jediným hodnotiacim kritériom bola najnižšia cena. Bol vybratý uchádzač, ktorý predložil najvýhodnejšiu ponuku s najnižšou cenou, pričom postup verejného obstarávania nespochybnil žiaden jeho účastník. Podľa právnej úpravy účinnej v čase verejného obstarávania platilo, že sa o predmetnú zákazku mohol uchádzať uchádzač, ktorý bol v príbuzenskom vzťahu k štatutárnemu orgánu verejného obstarávateľa, a nešlo o konflikt záujmov. Napriek tomu úrad považoval za porušenie princípu transparentnosti a konflikt záujmov už len skutočnosť, že primátor sťažovateľa je v rodinnom vzťahu s konateľom a spoločníkom víťazného uchádzača. Nebol daný žiaden dôvod na vylúčenie konkrétneho uchádzača zo súťaže. V čase konania verejného obstarávania platná právna úprava nedefinovala konflikt záujmov tak, že by vylučovala zo súťaže úspešného uchádzača iba pre jeho príbuzenský vzťah k štatutárnemu orgánu verejného obstarávateľa alebo ktorý by mohol mať akýkoľvek iný vplyv na postup a výsledok verejného obstarávania. Explicitná úprava konfliktu záujmov je obsiahnutá až v zákone č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 343/2015 Z. z.“). Sťažovateľ tiež namietal, že rozkladová komisia neodporučila predsedovi úradu potvrdiť prvostupňové administratívne rozhodnutie. Úrad žiadnym spôsobom nevymedzil reálny obsah princípu transparentnosti a nepreukázal, aký dôsledok mal mať údajný skutok alebo opomenutie; rovnako neuviedol, aká je príčinná súvislosť medzi skutkom a jeho dôsledkom. Na sťažovateľov prípad nemožno aplikovať rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci C-538/13 z dôvodu diametrálne odlišného skutkového stavu.

5. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 11. marca 2020 správnu žalobu sťažovateľa zamietol. K námietke nepoužiteľnosti rozsudku Súdneho dvora C-538/13 uviedol, že tento rozsudok vykladá aj všeobecné ustanovenia smernice č. 2004/18/ES o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby, ktoré sa týkajú princípov rovnakého zaobchádzania a transparentnosti a sú tak použiteľné nielen pri verejných obstarávaníach s kritériom najnižšej ceny, ale aj pri verejných obstarávaníach s kritériom ekonomicky najvýhodnejšej ponuky, teda aj v sťažovateľovej právnej veci.

6. Podľa krajského súdu hoci zákon č. 25/2006 Z. z. *expressis verbis* v čase vyhlásenia predmetného verejného obstarávania nedefinoval konflikt záujmov vo verejnom obstarávaní (urobil tak až zákon č. 343/2015 Z. z.), je potrebné primárne vychádzať z účelu zákona č. 25/2006 Z. z.

a zo smerníc doň prevzatých. Krajský súd popísal prepojenia primátora sťažovateľa a úspešného uchádzača vo verejnom obstarávaní. Primátor a jeho brat sú aj spoločníkmi spoločnosti [REDAKOVANÉ], s obdobným predmetom činnosti, ako je predmet zákazky vo verejnom obstarávaní vyhlásenom žalobcom. Manželka primátora je sestrou spoločníka spoločnosti [REDAKOVANÉ] podieľajúcej sa v miere 33,33 % na základnom imaní úspešného uchádzača verejného obstarávania. Primátor sťažovateľa preukázateľne dlhodobo užíva luxusné motorové vozidlo, ktorého nákup je na základe úverovej zmluvy financovaný spoločnosťou [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ktorej konateľom a spoločníkom je tiež brat primátora. Za spoločnosť [REDAKOVANÉ] konal vo vzťahu k spoločnosti [REDAKOVANÉ] primátor sťažovateľa, podpísal úverovú zmluvu, preberací protokol k motorovému vozidlu aj zmluvu o zabezpečovacom prevode práva; navyše, je pri tomto motorovom vozidle vyfotografovaný aj v denníku Nový Čas. Primátor teda mal záujem na užívaní predmetného motorového vozidla, hoci jeho oficiálnym užívateľom je [REDAKOVANÉ], za ktorú však aktívne v súvislosti s nadobudnutím a prebratím motorového vozidla konal a aj ho podľa svojich vlastných tvrdení reálne užíval. Preukázateľne teda došlo ku konfliktu záujmov, ktorým bol porušený princíp transparentnosti v predmetnom verejnom obstarávaní, pretože verejné obstarávanie sa minimálne navonok nejavilo ako nestranné.

7. K námietke o postoji rozkladovej komisie úradu k rozkladu sťažovateľa krajský súd upozornil, že rozkladová komisia má len poradnú funkciu, a nie je kompetentná o rozklade rozhodnúť, môže predkladať len stanoviská k rozkladu, ktoré vedúci ústredného orgánu štátnej správy môže, ale aj nemusí akceptovať.

8. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť. Dôvodil, že verejné obstarávanie uskutočnené v roku 2014 nemožno posudzovať podľa právnej úpravy účinnej až v roku 2015. Podľa sťažovateľa nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi výsledkom verejného obstarávania a údajným porušením princípu transparentnosti. Vo verejnom obstarávaní bola jediným hodnotiacim kritériom ponúkaná cena, pričom bol vybraný uchádzač, ktorý ponúkol najnižšiu cenu a nebola preukázaná žiadna príčinná súvislosť medzi výberom úspešného uchádzača a jeho príbuzenského vzťahu k predstaviteľovi verejného obstarávania.

9. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) napadnutým rozsudkom kasačnú sťažnosť zamietol. K argumentu, že zákon v čase vyhlásenia verejného obstarávania nedefinoval pojem „konflikt záujmov“, uviedol, že súčasťou princípu transparentnosti verejného obstarávania je aj „konflikt záujmov“, teda skúmanie konfliktu záujmov, jeho identifikácia a prevencia, aj keď nebol výslovne uvedený v zákone účinnom v čase vyhlásenia verejného obstarávania. V sťažovateľovej veci boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 149 ods. 2 písm. i) zákona č. 25/2006 Z. z. Sťažovateľ ako verejný obstarávateľ vo verejnom obstarávaní porušil princíp transparentnosti, keď nezohľadnil personálne a majetkové prepojenie medzi primátorom a konateľom a spoločníkom úspešného uchádzača [REDAKOVANÉ], s ktorým sťažovateľ uzatvoril zmluvu o dielo. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu najvyšší správny súd vyhodnotil ako postačujúce.

III.

Argumentácia sťažovateľa

10. Sťažovateľ argumentuje, že úradom vytýkaný stav (príbuzenský vzťah uchádzača k predstaviteľovi obstarávateľa) sa stal zakázaným konfliktom záujmov až neskôr, a to až od účinnosti zákona č. 343/2015 Z. z. Na posudzovanie verejného obstarávania uskutočneného v roku 2014 nemožno uplatňovať kritériá, ktoré sa súčasťou právneho poriadku stali až v roku 2015. Aj v správnom trestaní majú v zásade platiť štandardy trestného práva, medzi ktoré patrí okrem iných aj zásada právnej istoty a predvídateľnosti, zásada zákazu retroaktivity a zásada *nullum crimen sine lege*. Preto musí byť skutková podstata každého deliktu v správnom trestaní vymedzená v súlade s uvedenými zásadami. Je neprípustné účelovo vytvoriť *ad hoc* skutkovú podstatu správneho deliktu iba spojením extenzívnej interpretácie všeobecného princípu transparentnosti s na ňom založenou neustálenou judikatúrou. Aj zákonodarca si bol vedomý neprípustnosti takéhoto vytvárania skutkovej podstaty správneho deliktu, a preto novelizoval príslušný zákon o verejnom obstarávaní schválením zákona č. 343/2015 Z. z.

11. Bežné chápanie výrazu transparentnosť nezahŕňa absolútny zákaz rodinných alebo iných väzieb v rámci verejného obstarávania. Okrem toho bolo použité kritérium najnižšej ceny, ktoré vylučuje akúkoľvek úvahu na strane obstarávateľa. Transparentnosť tak bola dodržaná, pretože pri kritériu najnižšej ceny je v konečnom dôsledku nepodstatné, kto rozhoduje.

12. Súdny konajúce v sťažovateľovej veci neskúmali, či možný konflikt záujmov deformoval čestnú hospodársku súťaž a najmä či mal relevantný vplyv na výsledok sporného verejného obstarávania. V danom prípade neexistovala žiadna príčinná súvislosť medzi vytýkaným príbuzenským vzťahom a výsledkom verejného obstarávania, pretože jediným hodnotiacim kritériom bola ponuka najnižšej ceny.

13. Súdny sa tiež nijako nevysporiadali s námietkou, že zákon č. 25/2006 Z. z. neupravoval postup verejného obstarávateľa v prípadoch, ak bola predložená ponuka od uchádzača, ktorý je v konflikte záujmov so štatutárnym orgánom verejného obstarávateľa. Taký uchádzač mal právo sa verejného obstarávania zúčastniť a zákon nedával možnosť vylúčenia takého uchádzača ani v prípade zistenia (reálneho alebo potenciálneho) konfliktu záujmov.

14. Sťažovateľ odkazuje na právne názory troch členov rozkladovej komisie úradu, ktoré svedčia v prospech jeho argumentácie.

15. Rozhodnutie Súdneho dvora C-538/13 je podľa sťažovateľa na jeho prípad nepoužiteľné. Riešilo totiž postup pri posudzovaní dôkaznej povinnosti neúspešného uchádzača vo verejnom obstarávaní a podstatou rozhodnutia je, že „*nemožno od odmietnutého uchádzača vyžadovať, aby konkrétne preukazoval, že odborníci konali zaujato*“. Takýto záver však nemožno interpretovať tak, že orgán verejnej správy pri správnom trestaní nie je povinný konkrétne preukázať porušenie platnej zákonnej normy a príčinnú súvislosť takého porušenia s vyhodnotením verejného obstarávania. Podľa sťažovateľa z uvedeného rozhodnutia tiež vyplýva, že predpokladom pre vyvodenie záveru o porušení princípu transparentnosti je prijatie konkrétnej vnútroštátnej právnej úpravy. Sťažovateľ v tejto súvislosti opätovne zdôrazňuje, že právna úprava vylučujúca vo verejnom obstarávaní príbuzenský vzťah uchádzača k predstaviteľovi verejného obstarávateľa bola do vnútroštátneho práva zavedená až zákonom č. 343/2015 Z. z. Podľa rozhodnutia Súdneho

dvora C-212/04 „povinnosť vnútroštátneho sudcu odvolávať sa na obsah smernice pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je obmedzená všeobecnými zásadami práva, najmä právnou istotou a zákazom retroaktivity, a nemôže slúžiť ako základ pre výklad *contra legem* vnútroštátneho práva“. Ani ustálená judikatúra Súdneho dvora teda nepripúšťa výklad zákonných ustanovení v rozpore so všeobecnými zásadami práva a vyžaduje zachovanie právnej istoty a aj dodržiavanie zákazu uplatnenia analógie v neprospech páchatel'a.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

IV.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

16. Z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok krajského súdu, keďže ho už preskúmal na základe kasačnej sťažnosti sťažovateľa najvyšší správny súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa (m. m. III. ÚS 682/2017, II. ÚS 46/2018, II. ÚS 134/2018, II. ÚS 206/2018, II. ÚS 236/2018, III. ÚS 175/2018, IV. ÚS 507/2020). Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie o nej.

IV.1. K napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu:

17. Prvý sťažnostný dôvod sa viaže na sťažovateľovu kritiku výkladu a uplatnenie § 149 ods. 2 písm. i) zákona č. 25/2006 Z. z. zo strany správnych orgánov, no v rámci vykonaného správneho súdneho prieskumu i zo strany správnych súdov. Konkrétne sťažovateľovi prekáža, že zákaz konfliktu záujmov považovali všetky uvedené orgány verejnej moci za zahrnutý v požiadavke transparentnosti verejného obstarávania.

18. Podľa § 149 ods. 2 písm. i) zákona č. 25/2006 Z. z. úrad uloží verejnemu obstarávateľovi alebo obstarávateľovi pokutu od 1 000 eur do 30 000 eur, ak porušil princíp transparentnosti, princíp rovnakého zaobchádzania alebo princíp nediskriminácie okrem správnych deliktov podľa odseku 1 a písmen a) až h) a medzi týmto porušením a vyhodnotením ponúk alebo výberom záujemcov alebo uchádzačov je priama príčinná súvislosť.

19. Samotné zákonné vymedzenie skutkovej podstaty správneho deliktu používalo kategóriu „princíp transparentnosti“ bez toho, že by v rozhodnom čase účinná zákonná právna úprava uvedenú kategóriu definovala. Je potom logické, že výklad a uplatňovanie citovanej skutkovej podstaty boli z hľadiska princípu transparentnosti „odkázané“ na právno-realizačnú prax. Opačný prístup by musel viesť k nepoužiteľnosti predmetnej skutkovej podstaty len z dôvodu jej nejasného textuálneho vyjadrenia. Takýto záver však nemožno pripustiť, keďže orgány verejnej správy aj správne súdy sú pri svojej rozhodovacej činnosti zákonom viazané. Navyše, zákon č. 25/2006 Z. z. v § 9 ods. 3 ukladal verejným obstarávateľom povinnosť uplatňovať pri zadávaní zákaziek princíp transparentnosti; táto povinnosť by sa stala nesankcionovateľnou, ak by § 149 ods. 2 písm. i) zákona č. 25/2006 Z. z. nebol len z dôvodu jeho nejednoznačnosti či nejasnosti aplikovateľný.

Len na doplnenie ústavný súd odkazuje na rozhodovaciu prax Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, ktorá je vzhľadom na únijový rozmer regulácie verejného obstarávania relevantná a podľa ktorej sa pojem „transparentnosti“ vyznačuje obsahovou pružnosťou, aby mohol reagovať na nekonečné množstvo životných situácií, na ktoré nemôže vo svojej všeobecnosti akákoľvek konkrétnejšie formulovaná právna norma pamätať (rozsudok č. k. 1 Afs 45/2010-159 z 15. septembra 2010, bod 47).

20. K výkladu a uplatneniu spornej skutkovej podstaty zaujali správne sudy komplexný postoj opierajúci sa o stabilnú judikatúru, ale aj o zohľadnenie eurokonformného výkladu, keďže sféra verejného obstarávania bola (aj v súčasnosti je) predmetom úpravy sekundárneho únijového práva. Krajský súd v dôvodoch svojho rozsudku vysvetlil, že vzhľadom na reguláciu v sekundárnom únijovom práve a na ňu nadväzujúce rozhodnutia Súdneho dvora tvoril zákaz konfliktu záujmov súčasť princípu transparentnosti už v čase, keď sporné verejné obstarávanie prebehlo. Najvyšší správny súd sa v napadnutom rozsudku od týchto záverov neodklonil, naopak, stotožnil sa s nimi.

21. Nemožno preto súhlasiť s názorom sťažovateľa, podľa ktorého sa na verejné obstarávanie uskutočnené v roku 2014 uplatňovali kritériá, ktoré sa súčasťou slovenského právneho poriadku stali až v roku 2015. Nebolo tomu tak, keďže správne sudy vysvetlili obsah princípov verejného obstarávania zakotvených v zákone č. 25/2006 Z. z. už v roku 2014. Sťažovateľova argumentácia, podľa ktorej až zákon č. 343/2015 Z. z. zakázal konflikt záujmov v procese verejného obstarávania, nemá za následok dôvodnosť ústavnej sťažnosti. Explicitné zakotvenie určitého pravidla v neskoršej právnej úprave nemusí nevyhnutne znamenať, že také pravidlo implicitne nebolo obsiahnuté v predošlej právnej úprave. Výklad vzťahu oboch takýchto predpisov môže smerovať aj k záveru, že v neskoršej právnej úprave zákonodarca iba výslovne potvrdil pravidlo, ktoré bolo vyvoditeľné prípustnými výkladovými metódami už aj zo skoršej právnej úpravy. Pre ústavný súd preto argument sťažovateľa odkazujúci na zákon č. 343/2015 Z. z. nie je významný. Podstatným totiž je obsah právnej úpravy účinnej v čase, keď sporné verejné obstarávanie prebehlo.

22. V sťažovateľovej veci nedošlo k neprípustnému vytvoreniu ad hoc skutkovej podstaty. Tá mala jasný základ v § 149 ods. 2 písm. i) zákona č. 25/2006 Z. z. a orgány verejnej správy, následne i správne sudy, vychádzajúc z otvorenosti predmetnej klauzuly, skúmali, či konanie sťažovateľa zákonnú skutkovú podstatu naplnilo. Hoci sféra správneho trestania je citlivá na presnosť jazykového a gramatického vyjadrenia skutkových podstat, nemožno ani tu vylúčiť otvorejšie formulácie, a to práve s ohľadom na už naznačenú variabilitu situácií, ktoré praktický právny styk so sebou prináša. Závery najvyššieho správneho súdu zdôrazňujúce zákaz konfliktu záujmov už v regulácii zákona č. 25/2006 Z. z. a uvedené v bode 30 jeho napadnutého rozsudku, berúc pritom do úvahy ich integrálnu prepojenosť s dôvodmi rozsudku krajského súdu, preto nemožno vyhodnotiť ako ústavne neutržateľné, či dokonca svojvoľné.

23. Sťažovateľ sa v dôvodoch ústavnej sťažnosti usiluje bagatelizovať závažnosť svojho konania. Poukazuje na bežné chápanie pojmu transparentnosť, ako aj na absentujúci deformačný dopad konfliktu záujmov na čestnosť hospodárskej súťaže a na výsledok sporného verejného obstarávania. Tým sa jeho argumentácia plynule posúva ku kritike záverov orgánov verejnej moci o danosti príčinnej súvislosti požadovanej v § 149 ods. 2 písm. i) zákona č. 25/2006 Z. z.

24. Ústavný súd tu opätovne považuje za vhodné zdôrazniť podstatné posolstvá obsiahnuté v bodoch 53 a 54 odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktoré zrozumiteľne a plasticky objasňujú

význam transparentnosti ako zákonom požadovanej charakteristiky verejného obstarávania. Krajský súd s odkazom na judikatúru správnych súdov i Súdneho dvora okrem iného uviedol, že porušenie zásady transparentnosti nastáva nezávisle na tom, či sa podarí preukázať porušenie niektorej zákonnej povinnosti. K porušeniu zásady transparentnosti, a teda aj zákona č. 25/2006 Z. z. môže dôjsť taktiež vtedy, pokiaľ sa v postupe verejného obstarávateľa vyskytujú také prvky, ktoré by vzbudzovali pochybnosti o pravých dôvodoch jednotlivých krokov verejného obstarávateľa. Podmienkou dodržania princípu transparentnosti je priebeh verejného obstarávania takým spôsobom, ktorý sa navonok javí ako férový a riadny. Motívy jednotlivých osôb participujúcich na výbere uchádzačov o zákazku (či by išlo o motívy zákonné, no dané neschopnosťou navonok pôsobiť férovo a riadne, prípadne nezákonné alebo dokonca kriminálne) sú v tomto ohľade pre posúdenie porušenia zásady transparentnosti irelevantné.

25. Rekapitulované dôvody veľmi vhodne dopĺňa rozsudok Súdneho dvora C-538/13, podľa ktorého sa ustanovenia smernice majú vykladať v tom zmysle, že v zásade nebránia tomu, aby bola protiprávnosť vyhodnotenia ponúk uchádzačov konštatovaná iba z dôvodu, že vybraný uchádzač o zákazku mal významné väzby s odborníkmi vymenovanými verejným obstarávateľom, ktorí vyhodnotili ponuky. Verejný obstarávateľ je v každom prípade povinný overiť existenciu prípadných konfliktov záujmov a prijať vhodné opatrenia na to, aby im zabránil, odhalil ich a ich odstránil. Na sťažovateľov právny názor o nepoužiteľnosti uvedeného rozsudku z dôvodu skutkových odlišností ústavný súd uvádza, že citovaný výrok rozsudku Súdneho dvora nie je kondicionálne naviazaný na určitý druhovo ohraničený okruh skutkových situácií, keďže od verejného obstarávateľa očakáva, že prípadný konflikt záujmov bude overovať a eliminovať v každom prípade. Súdny dvor, obdobne ako krajský súd a v ňom rekapitulovaná ustálená judikatúra, zjavne chápe transparentnosť v procese verejného obstarávania ako princíp, ktorý je hodný ochrany sám osebe, teda aj bez ďalších negatívnych dopadov jeho porušenia na výsledky verejného obstarávania. Ústavný súd chápe, že v dôsledku uvedeného prístupu sa zákonná podmienka formulovaná v § 149 ods. 2 písm. i) zákona č. 25/2006 Z. z. a spočívajúca v existencii príčinnej súvislosti medzi porušením transparentnosti a vyhodnotením ponúk alebo výberom záujemcov či uchádzačov relativizuje. Správne súdy sa však v sťažovateľovej veci zaoberali aj predmetnou podmienkou vzniku zodpovednosti za správny delikt.

26. Ústavný súd najprv pripomína, že už úrad podrobne rekapituloval faktory svedčiace o existencii príčinnej súvislosti medzi zisteným konfliktom záujmov (a tým aj princípu transparentnosti), keď zdôraznil, že primátor sťažovateľa ako osoba, prostredníctvom ktorej sa sťažovateľ ocitol v konflikte záujmov, osobne podpísal list „Zaslanie výzvy na predkladanie ponúk“, ktorý bol spoločnosti [REDAKOVANÉ] (v ktorej bol primátorov brat konateľom a spoločníkom), doručený a v ktorom priamo túto spoločnosť vyzýva na predloženie ponuky do verejného obstarávania. Primátor sťažovateľa vymenoval hodnotiacu komisiu a podpísal aj oznámenie o výsledku vyhodnotenia ponúk doručované úspešnému uchádzačovi spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Rovnako uzatvoril so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] zmluvu o dielo, ktorá bola výsledkom verejného obstarávania. Popísaná aktivita primátora sťažovateľa, v ktorej sa aj obsahovo odzrkadľuje konflikt záujmov sťažovateľa ako verejného obstarávateľa, viedla k účasti spoločnosti [REDAKOVANÉ] na verejnom obstarávaní, čo je determinant, bez ktorého by úspech uvedenej spoločnosti vo verejnom obstarávaní neprichádzal do úvahy. Ústavný súd tak nesúhlasí s hodnotením sťažovateľa, podľa ktorého správne súdy opomenuli, že vždy je potrebné skúmať a preukázať,

či možný konflikt záujmov mal relevantný vplyv na výsledok verejného obstarávania. Z rovnakého dôvodu tak záver krajského súdu v bode 63 odôvodnenia jeho rozsudku, ako ani potvrdzujúce hodnotenie najvyššieho správneho súdu v bode 31 napadnutého rozsudku nie sú ústavne spochybniteľné, obzvlášť, ak v správnej žalobe sťažovateľ k otázke príčinnej súvislosti iba namietal, že úrad ako žalovaný správny orgán neuviedol, aká je príčinná súvislosť medzi dosiaľ nikde neuvedeným skutkom a dosiaľ nikde neuvedeným dôsledkom takého skutku.

27. Napokon je irelevantná aj námietka založená na stanovisku rozkladovej komisie úradu, ktorej traja členovia sa so sťažovateľovou argumentáciou stotožnili. Tento samotný fakt nepostačuje na spochybnenie rozhodnutia úradu, ktoré bolo napadnuté správnu žalobou, ani rozhodnutia krajského súdu, ktoré bolo napadnuté kasačnou sťažnosťou. Správne súdy sťažovateľovi korektne vysvetlili, že rozkladová komisia je poradným orgánom, ktorého stanovisko predseda úradu ako orgán rozhodujúci o rozklade nie je povinný akceptovať. Preto odkaz sťažovateľa na názory členov rozkladovej komisie môžu slúžiť nanajvýš ako dôkaz, že vo všeobecnosti existujú aj právne názory totožné so sťažovateľovými, nie však ako dôkaz ústavnej neudržateľnosti záverov správnych súdov, ktoré sú ako nezávislí arbitri viazané výlučne právom.

28. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). Keďže ústavný súd vyhodnotil sťažovateľom v ústavnej sťažnosti prednesené námietky smerujúce voči napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu ako nedôvodné, odmietol jeho ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku má za následok, že bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutých rozhodnutí, vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. mája 2024

Robert Šorl
predseda senátu